

Esiopetuksen lukuvuosisuunnitelma 2023–2024

Päiväkodin nimi: Heinätorin päiväkoti

Päiväkodin johtajan nimi: Päivi Karppinen

Esiopetuksen lukuvuosisuunnitelma julkaistaan Oulun kaupungin nettisivuilla. Suunnitelma laitetaan näkyviin myös ryhmän ilmoitustaululle. Lukuvuosisuunnitelmaa käsitellään koko työyhteisön kanssa talon palaverissa sekä huoltajien kanssa vanhempainilloissa.

Ympäri vuorokauden auki olevassa yksikössä esiopetusta tarjotaan sekä aamupäivisin että iltapäivisin. Pääsääntöisesti esiopetusaika on klo 9:00 -13:00. Iltapäivisin esiopetusta tarjotaan niille lapsille, jotka palveluntarpeen vuoksi saapuvat esiopetusyksikköön vasta iltapäivällä. Lapsen / lasten palveluntarpeiden mukaisesti iltapäivän esiopetusaika voi vaihdella klo 12- 17:30 välillä

1. Laaja-alainen osaaminen esiopetuksessa

Toimintakaudella 2023 -2024 painotamme seuraavia osaamisalueita:

1) Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Kulttuurillinen moninaisuus on rikkaus ja mahdollisuus. Tutustumme ja opimme kunnioittamaan toistemme kulttuureja. Jokapäiväisessä elämässä harjoittemme arjentaitoja; esim. tunteiden tunnistamista, itsesäätelyä ja itsensä ilmaisemista. Ohjaamme lasta tunnistamaan ja sanoittamaan erilaisia tunteita sekä ilmaisemaan niitä hyväksytyllä tavalla. Kohtaamme pettymykset, ilot ja surut sekä ryhmässä että itsenäisesti. Tartumme niihin hetkin ja tilanteisiin arjessa, jolloin erilaiset tunteet tulevat aidosti esiin. Epäonnistuminen on sallittua turvallisessa ja kannustavassa ilmapiirissä. Keskustelemme tunteista systemaattisesti koko varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa ennalta sovitulla tavalla. Havainnollistamme tunteita kuvien ja tunnemittareiden avulla. Käsittelemme tunteita laaja-alaisesti; kuvataiteiden, liikunnan, draaman ja musiikin avulla.

2) Suomalaisen kulttuuriperinteen esille tuominen ja vahvistaminen:

Huomioimme suomalaisia juhlapyhiä ja kulttuurillisia tapahtumia arjen toiminnassa mm. kirjallisuuden, musiikin, kädentaitojen ja juhlien kautta.

Heinätorin päiväkodin esiopetusikäiset lapset osallistuvat Tarinoiden talo -projektiin, joka on osa Oulun kaupungin kulttuuripolkua, kirjastoreittiä ja Lukumetkaa. Päivittäin luemme paljon. Sanoitamme päivittäistä toimintaamme. Tutustumme lähiympäristöön ja sen kulttuurilliseen monimuotoisuuteen.

3) Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Vahvistamme lasten hyvinvointiin liittyviä taitoja sekä ohjaamme lapsia tekemään kestävästä elämäntavan mukaisia valintoja. Tuemme myönteistä suhtautumista tulevaisuuteen. Päivittäin ohjaamme lapsia huolehtimaan itsestään, omista tavaroistaan, toisistaan sekä yhteisestä ympäristöstä. Kiinnitämme huomiota monipuoliseen ja riittävään liikuntaan lasten hyvinvoinnin ja oppimisen

edellytyksenä. Käsittelemme yhdessä vanhempien kanssa lasten arkielämän rytmiä; ruokailujen ja levon merkitystä.

2. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo esiopetuksessa

Ympärivuorokauden auki olevassa varhaiskasvatustyksikössä korostuu lapsen oikeus laadukkaaseen ja tasavertaiseen esiopetukseen ja varhaiskasvatukseen riippumatta siitä, mihin aikaan vuorokaudesta lapsella on varhaiskasvatuspalvelun tarve. Esiopetuksessa korostuu ryhmäytymisen ja osallistamisen tukemisen merkitys, jotta lapsi kokee olevansa osa ryhmää riippumatta siitä, minä viikon päivinä tai mihin vuorokauden aikaan hän on ryhmässä läsnä.

Päivitämme kiusaamisen ja syrjinnän ehkäisyn suunnitelman syyskauden alussa. Käymme suunnitelman läpi koko työyhteisön kanssa talon palaverissa. Heinätorin varhaiskasvatustyksikössä on käytössä Pisarapuuttumisen -malli, jonka käyttöön ottamista kehitämme kauden 2023 -2024 aikana.

Kohtaamme jokaisen lapsen yksilönä. Jokaiselle lapselle laadimme henkilökohtaisen esiopetuksen oppimissuunnitelman (LEOPS) yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa. Käytössämme on Kesy- kettu materiaali, jonka avulla lapsen kanssa keskustelemme lapselle merkityksellisistä asioista koskien esiopetusta. Lapsen yksilölliset taidot, vahvuudet ja tuen tarpeet huomioidaan toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.

3. Oppimisympäristö ja työtavat

Koko talon toimintasuunnitelmassa painotetaan kokopäiväpedagogiikkaa sekä pedagogiikan viemistä leikin maailmaan. ”Opetus tuodaan leikin sisälle”. Leikin valinnan tukena käytetään muun muassa leikkitaulua, jonka avulla lapsi sitoutuu leikkiin. Leikin mahdollistaminen on huomioitu jo Heinätorin päiväkodin suunnitteluvaiheessa sekä kaluste- ja materiaalihankinnoissa. Talossamme on paljon eri tavalla teemoitettuja pieniä jakotiloja, joihin on mahdollista rakentaa erilaisia pedagogisia oppimisympäristöjä. Jakotilat mahdollistavat hyvin pienryhmätoiminnan, joka on koko talon toimintasuunnitelman perusajatus.

Talossamme toimii kaksi esiopetusryhmää, joilla on yhteiset toiminnan linjaukset esiopetuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Kehittämisen painopistealueina on yhteisen struktuurin kehittäminen ja yhteisen oppimisympäristön rakentaminen esiopetuksen tavoitteita tukevaksi. Oppimisympäristössä huomioimme lasten tuen tarpeet. Tehostamme kuvien käyttöä ryhmien toiminnassa.

Heinätorin päiväkotit sijaitsee keskustassa, kulttuurisesti arvokkaalla alueella, Heinätorin koulun kanssa samalla tontilla. Liikuntaan meillä on mahdollisuus käyttää koulun liikuntasalia. Lähiympäristössä on useita puistoja ym. muita kivoja retkeilykohteita. Retkien toteuttamiseksi hyödynnämme mahdollisuutta Muksu-Bussien käyttämiseen.

4. Lasten osallisuus

Päivittäin pyrimme sensitiiviseen lapsen kohtaamiseen, johon kuuluu lapsen aktiivinen kuunteleminen kaikissa arjen tilanteissa. Annamme lapselle mahdollisuuden osallistua LEOPS keskusteluihin yhdessä huoltajiensa kanssa. Ohjaamme ja opastamme lasta itsearviointiin Kesä -kettu materiaalin avulla. Annamme lapselle mahdollisuuden arvioida omaa osaamistaan myös Hymy naama -lomakkeen avulla.

5. Yhteistyö huoltajien kanssa

Yhteistyö huoltajien kanssa on merkittävässä roolissa ympäri vuorokauden auki olevassa varhaiskasvatyüksikössä. Päivittäisillä keskusteluilla lasten tuonti- ja hakutilanteissa on tärkeä merkitys. eVaka on kaikille yhteinen virallinen tiedotuskanava, jonka avulla tiedotamme huoltajille sekä lasta itseään koskevia että koko ryhmän toimintaan liittyviä asioita.

Lasta koskevat LEOPS -keskustelut pidämme huoltajien kanssa lokakuun loppuun mennessä. Tarvittaessa järjestämme myös Lapset Puheeksi keskustelun perheen niin halutessa.

6. Kaksikielinen esiopetus

Yksikössämme ei ole esiopetussuunnitelman mukaista kaksikielistä opetusta. Valmistavaa esiopetusta järjestetään niille lapsille, joiden suomen kielen taito jää alkeiskielitaidon tasolle. Tarpeen mukaan lapsille järjestetään S2 -opetusta (Suomi toisena kielenä). Talossamme käy säännöllisesti S2 -opettaja, joka auttaa ja opastaa henkilöstöä S2 -lasten opetussuunnitelmien laadinnassa ja toteuttamisessa. Suomen kielen kehittymistä tuetaan päivittäin kaikissa arjen tilanteissa. Käytössämme on erilaisia oppimissovelluksia lapsen kielellisen kehityksen tueksi; Moomin language -sovellus on käytössä kaikissa yli 3-vuotiaiden ryhmissä. Muita keinoja on oppimisympäristön kuvittaminen, erilaiset materiaalit, pelit jne. Osalla lapsista talossamme käy lapsen oman kielen opettaja lapsen oman äidinkielen säilyvyyden tukemiseksi.

7. Kasvun ja oppimisen tuki

Päiväkodillämme on oma esiopetuksen oppilashuoltoryhmä, johon kuuluu päiväkodin johtaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, sekä esiopetusryhmien opettajat. Ryhmä kokoontuu säännöllisesti 1-2 kertaa toimintakaudessa. Tarvittaessa useamminkin. Heinätorin päiväkodilla on oma varhaiseryityiskasvatuksen opettaja, joka konsultoi ryhmien henkilöstöä lapsen oppimiseen ja tukeen liittyvissä asioissa sekä johtaa kolmiportaisen tuen suunnittelua ja toteuttamista.

Esiopetuksessa suunnitelmallisella ja tavoitteellisella toiminnalla tuemme jokaisen lapsen omaa oppimispolkua ja yksilöllistä kehitystä. Esiopetuksen ryhmän opettaja arvioi yhdessä varhaiseryityisopettajan kanssa lapsen kasvun ja oppimisen tuen tarpeet. Tarvittaessa lasta koskeviin palavereihin kutsutaan mukaan myös moniammatillisen työryhmän jäseniä. Moniammatilliseen tiimiin voi kuulua mm. koulukuraattori, koulupsykologi, terveydenhoitaja, toimintaterapeutti ja puheterapeutti. Lapselle suunnatut tukitoimet suunnitellaan lapsen yksilöllisten tuen tarpeiden näkökulmasta. Tuen tarpeet

kirjataan LEOPS -lomakkeeseen. Vastuu lapsen tuen tarpeiden tiedottamisesta sekä tukitoimien toteutumisesta on ryhmän varhaiskasvatusopettajalla.

Esiopetusryhmien opettajat osallistuvat kolmiportaisen tuen koulutuksiin ja perehdyttävät muuta henkilökuntaa aiheeseen. Ympäri vuorokauden auki olevassa varhaiskasvatussyksikössä on tärkeää, että koko varhaiskasvatuksen henkilöstö sitoutetaan samojen tukitoimien käyttämiseen riippumatta siitä, mihin vuorokauden aikaan lapsella on palvelun tarve.

8. Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö

Syyskauden alkuvaiheessa järjestämme huoltajille illan, johon osallistuu alkuopetuksen erityisopettaja. Esiopetusvuoden aikana tiedotamme huoltajia tulevien koulujen vanhempainilloista ja kouluun tutustumisista. Koulun ja päiväkodin yhteiset Ratas -palaverit pidetään sekä syys- että kevätkaudella. Lukuvuoden lopussa käymme siirtokeskustelun esioppilaan tulevan koulun opettajan tai erityisopettajan kanssa. Tarvittaessa keskeisen alueen koulukuraattorin ja -psykologin palvelut ovat saatavilla myös esiopetuksen oppilaille. Tarvittaessa huoltajia ohjataan ottamaan heihin yhteyttä.

Kevätkaudella 2024 tavoitteenamme on kehittää 5-8 -vuotiaiden yhteisen pedagogiikan toimintalinjojen rakentamista. Tavoitteenamme on esiopetuksen ja koulujen välisen yhteistyön syventäminen.

9. Arviointi

Ympäri vuorokauden auki olevassa varhaiskasvatussyksikössä korostuu koko henkilöstön yhteistyö ja sitoutuminen toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Heinätorin yksikössä järjestämme koko talon yhteisiä pedagogiikka -palavereita, sekä pedagogiikka iltoja, joissa arvioidaan mennyttä kautta ja suunnitellaan tulevaa. Esiopetuksen lapsikohtaisiin asiakirjoihin (LEOPS, HOJKS, VASU) on kuvattu lapsen oppimista ja kasvua tukevia tavoitteita sekä keskeisiä menetelmiä tavoitteiden saavuttamiseksi. Asiakirjat ovat arjen työkaluja, joihin sitoudutaan. Asiakirjoja arvioidaan aina tarvittaessa, kuitenkin aina vähintään kerran toimintavuoden aikana. Maalis- huhtikuussa käydään arviointikeskustelut, joihin osallistuvat lapsi itse, huoltajat sekä varhaiskasvatuksen opettaja.